

Jaarverslag Fokcommissie Toggenburger geiten 2018

Van het bestuur

Op 4 januari werden we opgeschrikt door het bericht over het overlijden van ons bestuurslid de heer Lenze van Weperen uit Boornbergum. Lenze was sinds 2003 bestuurslid van de Fokgroep Toggenburger. Hij heeft jarenlang met zijn El Barca's en Boukje's een grote bijdrage geleverd aan onze Toggenburger fokkerij. De door hem gefokte bokken zijn te herkennen aan de 'VW' achter hun naam, en ze zijn vooral vernoemd naar bekende voetballers. Veel bekenden uit de geitenwereld waren tijdens de herdenkingsdienst op 10 januari aanwezig. We wensen zijn familie veel sterkte toe.

Activiteiten Fokcommissie Toggenburger in 2018

Studiedag in Zweeloo 26 mei.

Zaterdag 26 mei 2018, waren we te gast bij de familie Popken in Zweeloo waar de studiedag van Fokgroep Toggenburger werd gehouden. Vanaf 9.45 uur stond de koffie en de krentenwegge klaar en om 10.00 uur werd de studiedag geopend door de voorzitter van de Fokgroep Doede de Jong en hij kon een zaal met liefhebbers van de Toggenburger geiten welkom heten. Na enkele mededelingen zoals over het programma, de voorbereidingen voor de Dag van het Schaaap waar op 9 juni in Ermelo ook (Toggenburger) geiten aanwezig zullen zijn, over het paraplubestand van SZH en nog enkele agendapunten kon Harmjan Popken namens de gebroeders Popken zijn presentatie beginnen, een Power Point-presentatie met foto's vanaf het begin van hun geitenhouderij "Sweelhoeve" tot nu toe. Daarna volgde een heerlijke lunch, waarna we in een beschaduwde loods enkele groepen dieren hebben besproken en geplaatst. Een groepje lammeren, een groepje éénjarige geiten en een groep geiten tussen de twee jaar en zes jaar. Daarna volgden de bokken. Twee boklammeren en twee volwassen bokken. Aan het einde van de studiedag was er gelegenheid om de stallen te bekijken. Ruime stallen voor de dieren. Om de dag te beëindigen, de familie voor hun gastvrijheid te bedanken en om nog na te praten keerden we nog terug naar de ontvangstruimte. Het was een schitterende dag; mooi weer, mooie locatie en we hebben beste geiten en bokken gezien.

Keuringen en Promotie

De leden van de Fokgroep waren dit jaar weer met diverse dieren vertegenwoordigd tijdens keuringen en tentoonstellingen in het land.

9 juni Dag van het schaap in Ermelo.

Er waren op 9 juni 2018 tijdens de "Dag van het Schaap" in Ermelo ook geiten aanwezig. Fokcommissie Boer- en Nubische geiten hielden hun keuring en de overige fokcommissies toonden presentatiegroepen. Voorzitter Doede de Jong gaf 's middags in de ring aan de aanwezige toeschouwers een uitgebreide uitleg over het ras.

22, 23 en 24 juni Farm en Country fair in Aalten.

Tijdens de "Farm- en Countryfair" op 22, 23 en 24 juni 2018 in Aalten waren er meerdere geitenrassen aanwezig, waaronder ook een groepje Toggenburger geiten en er was een promotiestand van onze Fokgroep aanwezig.

6 oktober Fokveedag-Boerenlandfeest in Hoornaar.

De "Fokveedag-Boerenlandfeest" in Hoornaar is een begrip in de omgeving van de Alblasserwaard. Deze Fokveedag werd voor de 106e maal gehouden met oa. koeienkeuringen, diverse demonstraties en presentaties met paarden, Shetlandpony's, kippen en een grote streekmarkt. Duizenden bezoekers kwamen naar deze agrarische dag, een ontmoetingsplaats voor het gehele gezin. In één van de grote tenten op de terrein werden schapen- en geitenrassen getoond en bij alle stands werd uitvoerige uitleg gegeven. De groep Toggenburgers trok veel bekijks.

Keuringen

18 augustus 2018 NCW-nationale NOG geitenkeuring in Jubbega.

18 augustus was manege de Haan in Jubbega het toneel voor de NCW-nationale NOG geitenkeuring. 6 Toggenburger geiten en 8 lammeren stonden in de catalogus vermeld.

29 september 2018 Nationaal Geiten Event in Zwolle.

Voor de tweede keer werd in de IJsselhallen in Zwolle het tweemaalijks Nationaal Geiten Event georganiseerd, waar naast een symposium, expo en workshops voor ons het belangrijkste werd gehouden, namelijk de CW nationale geitenkeuring, een keuring met 260 dieren van de vijf door de NOG erkende rassen in de catalogus.

De heren Doede de Jong en Jan Lanting waren dit voorjaar tijdens de studiedag in Zweeloo via stembriefjes met de meeste stemmen door de aanwezige bezoekers verkozen om tijdens deze keuring de Toggenburger dieren te jureren.

Uitslagen van de nationale keuringen

Nationale NOG Niet Certificaatwaardige keuring in Manege de Haan te Jubbega op 18 augustus 2018

Kampioen lammeren:	Jantsje 29 NL100097271044	F/E: Jenz v.d. Meer, Hallum
Res. kamp. lammeren:	Frea 2 NL100148987300	F/E: G. Strikwerda, Burgwerd
Kampioen melkgeiten:	Boarnster Frea NL100041493021	F/E: G. Strikwerda, Burgwerd
Res. kamp. geiten:	Sarie 217 NL100112403058	E: H.R. v.h. Hoenderdaal, Nieuwleusen

Nationale Certificaatwaardige keuring Nationaal Geiten Event in Zwolle op 20 september 2018

Kampioen lammeren:	Emma NL100147659596	F/E: J.T. Slachter, Norg
Res. kamp. lammeren:	Renske's Madelieke JH NL100116409302	F/E: Fam. J. Hazendonk, Hagestein
Kampioen geiten:	Sweelhoeve Eline 5 NL100010205767	F/E: Gebr. Popken, Zweeloo
Res. kamp. geiten:	Bregje 19 v.d. Enkhoeve NL100040355229	F/E: A. Koekkoek, Wijhe

Algemene Ledenvergadering 10 november in Oene.

Zaterdag 10 november 2018 werd de Algemene Ledenvergadering van Fokgroep Toggenburger in zaal "Zwanikken" in Oene gehouden. Om 10.00 uur kon voorzitter Doede de Jong de vergadering openen en de 28 aanwezigen welkom heten. Een speciaal welkom was er voor de heer Engel Kupers, bestuurslid van de NOG. Naast de gebruikelijke agendapunten werd er afscheid genomen van aftredend bestuurslid Jan Lanting uit Aalden. Hij is in 1980 lid geworden bij Geitenfokvereniging "Exloo" in Drenthe en hij was tot enkele jaren geleden zelf een erg enthousiast fokker van Toggenburger geiten en bokken. Vanaf 1986 is hij actief als NOG keurmeester en inspecteur en sinds dit jaar is hij rasgebonden inspecteur voor de Toggenburger geiten en -bokken. Vanaf het ontstaan van de Fokgroepen in 1995 is Jan betrokken geweest bij de Fokgroep Toggenburger. Aan de hand van enkele foto's van zijn dieren uit het verleden keken Doede de Jong en Jan Lanting op die tijd terug. Namens de leden en het bestuur werd er voor zijn lange bestuursperiode een aandenken aangeboden.

Harmjan Popken uit Zweeloo werd per acclamatie met applaus in het bestuur gekozen. Secretaris André Koekkoek was ook aftredend. André stelde zich herkiesbaar. Ook André werd bij acclamatie met applaus herkozen en bedankt voor zijn inzet van de afgelopen jaren.

Theo van der Meer, voorzitter van Fokcommissie Boergeiten en fokker van Boergeiten en tegenwoordig in het bezit van een Toggenburger geit, verzorgde een PowerPoint presentatie waarin hij vertelde hoe Fokgroep Boergeit omgaat met hun stamboekinspectie. Hij vertelde waarom zij tot bepaalde keuzes zijn gekomen en hoe dit in de praktijk uitpakt. Na afloop van de presentatie was er ruimte voor discussie in hoeverre de keuzes van de Fokgroep Boergeit interessant kunnen zijn voor onze Fokgroep.

Ook verzorgde Theo een presentatie over het nieuwe stamboekprogramma ZooEasy. Het programma is voor iedere fokker straks online beschikbaar. In het programma kun je je stallijst op orde houden en gegevens toevoegen. Theo liet ons een aantal mogelijkheden zien die het programma biedt. De twee stamboeksecretarissen, de beheerders en aantal fokkers zijn het programma aan het testen en aanpassen voor optimaal gebruik. De verwachting is dat het programma in maart 2019 beschikbaar komt voor de geitenhouders. Voor de geitenhouders die hier geen gebruik van willen maken blijft het mogelijk om de gegevens aan te leveren bij de stamboeksecretaris.

Paraplu bestand van SZH: Deze herkenning wordt gebruikt bij een uitbraak van dierziektes. Om zeldzame geitenrassen te beschermen, moet geregistreerd worden welke dieren tot zo'n zeldzaam Nederlands huisdierras behoren. Daarom heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid (LNV) besloten dat zeldzame huisdierrassen een extra vlag 'zeldzaam huisdierras' krijgen in de Identificatie & Registratie (I&R)-database. Uitleg en verdere informatie staat op de website van SZH en op de website van de Fokgroep.

Tijdens opnamedagen en keuringen worden er steeds vaker rasgebonden inspecteurs ingezet voor meer uniformiteit bij stamboekinspectie bij de Toggenburger geiten en bokken te bewerkstelligen. Mevr. Renske Ponne en de heer Theo van Herwerden zijn toegevoegd tot dit groepje inspecteurs. Naast de evenementen in het land waar de Fokgroep Toggenburger gepromoot wordt door aanwezig te zijn met enkele Toggenburger dieren en met promotiemateriaal in een stand zal de volgende Studiedag traditiegetrouw op de laatste zaterdag van mei worden gehouden. Familie van Honk in Bruchem is bereid gevonden om hun locatie en hun Toggenburger geiten voor de Studiedag 2019 beschikbaar te stellen en deze dag te organiseren. De opzet van onze Studiedag zoals wij die de laatste jaren hebben georganiseerd bevalt goed. We kijken er al naar uit.

Verbinding met de NOG

- Tijdens het overleg van de NOG met de keurmeesters en de inspecteurs kwam naar voren dat het de verantwoordelijkheid van de fokgroepen is als zij iets specifiek van hun ras onder de aandacht willen brengen of benadrukken zij dit moeten aangeven aan de keurmeesters en inspecteurs. Dit is hierin hun rol.
- Afgelopen jaar zijn er bij 14 Toggenburgerfokkers huiskeuringen gedaan.
- Het bestuur van de Fokgroep Toggenburger heeft Doede de Jong aangewezen als rasspecialist.
- De NOG organiseerde vier centrale bijeenkomsten met stamboekinspecteurs en keurmeesters, met als doel de uniformiteit tijdens de stamboekinspecties en keuringen te verbeteren.

Fokboek supplement

Door het op de website plaatsen van de lijsten met de aanwezige dieren binnen het stamboek hopen we op termijn het bokken- en bokmoedersupplement te kunnen vervangen. In 2018 is het laatste fokboek verschenen, wederom gemaakt door dhr. Jan van Burgsteden, met de informatie vanuit stamboekprogramma GReIS. Nu het huidige stamboekprogramma GReIS wordt vervangen door ZooEasy verwachten we dat de fokkers hun informatie uit dit nieuwe stamboekprogramma kunnen betrekken.

Voorkomen van inteelt

De verwachting is dat met het in gebruik nemen van het stamboekprogramma ZooEasy we ook kunnen beschikken over alle gegevens van de (ouder)dieren en dat we daarnaast ook de verwantschapspercentages tussen dieren van de overwogen paring kunnen berekenen en daarmee de inteelt kunnen beheersen / verkleinen.

Fokkerij en stamboekregistratie.

Er zijn in 2018 19 Bokmoeders B, 6 modelgeiten en 2 modelbokken bijgekomen.

De certificaten voor de Modelgeiten en -Bokken werden aan de eigenaren uitgereikt en er stonden voor de eerste maal foto's van de betreffende dieren op het certificaat afgebeeld.

De regel blijft bestaan dat eigenaren van nieuwe modeldieren hiervoor een certificaat kunnen krijgen, mits zij dit vóór 1 oktober van het lopende jaar aanvragen bij het bestuur van de Fokgroep (en een kopie van het laatste keuringsrapport en een recente foto van het bewuste dier meesturen) én de regel blijft bestaan dat de eigenaar van een nieuwe bokmoeder B dit vóór 1 oktober bij het bestuur van de Fokgroep moet aanvragen, waarna het predicaat na goedkeuring wordt verleend.

Trend in de fokkerij

Aantal 31-12-2017

	Mannelijk		Vrouw	Totaal
Lam	20		227	247
Volwassen	41		715	756
Totaal	61		942	1003

Aantal 31-12-2018

	Mannelijk met voorlopige of def. stamboekopname	Mannelijk zonder voorlopige of def. stamboekopname	Vrouw	Totaal
Lam	21	16	212	249
Volwassen	40	10	622	672
Totaal	61	26	834	921

Stamboek keuringen in 2018

921	totaal aantal Toggenburger dieren in GReIS 01-01-2019
87	totaal aantal bokken (61 en 26 bokken)
49	totaal aantal stamboek keuringen bokken in 2018
8	herkeuringen bokken
15	definitieve keuringen bokken
26	voorlopige keuringen bokken
834	totaal aantal geiten
109	totaal aantal stamboek keuringen vrouwelijk in 2018
74	stamboek keuringen geiten
3	Register keuringen geiten
32	herkeuringen geiten

Genenbank

Dit najaar is er van een eerder geselecteerde reeks bokken sperma verzameld om hun fokmateriaal veilig te stellen in de genenbank van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland. Met het oog op genetische diversiteit is deze lijst zo samengesteld, dat de combinatie van deze bokken samen, zorgt voor de minste inteelt in de volgende generatie. Bekijk ook: http://www.genebankdata.cgn.wur.nl/cgi-bin/nl/ras_allen_nl.php

Website

De website www.toggenburger.nl bevat veel informatie voor de geïnteresseerde geitenhouders. Regelmatig wordt door beheerder Corrie Hoorweg informatie toegevoegd en worden de foto's verwisseld, met opnamen uit het heden én het verleden. Ook veel buitenlandse bezoekers weten de website te vinden en maken gebruik van de vertaalfunctie.

Voor meer informatie: www.toggenburger.nl
Landelijke Fokgroep Toggenburger geiten
Wijhe, januari 2019.

Fokgroep Toggenburger, 1 oktober 2018.

Bokmoeder B 2018

Sarie's Gisella "JH"	NL100030757929	28-02-2012	Fok.: Fam. J. Hazendonk	Eig.: Fam. J. Hazendonk
Renske's Kristina "JH"	NL100116709419	09-03-2016	Fok.: Fam. J. Hazendonk	Eig.: Fam. J. Hazendonk
Sweelhoeve Grietje 55	NL100085378061	16-02-2016	Fok.: Gebr. Popken	Eig.: Gebr. Popken
Sweelhoeve Grietje 59	NL100085078077	22-02-2017	Fok.: Gebr. Popken	Eig.: Gebr. Popken
Sweelhoeve Eline 16	NL100085178074	21-02-2017	Fok.: Gebr. Popken	Eig.: Gebr. Popken
Anika B1	NL100151416798	02-02-2015	Fok.: Fam. den Braber	Eig.: Fam. den Braber
Suzanne 65	NL100165794624	01-02-2017	Fok.: J.C. Vonk	Eig.: J.C. Vonk
Suzanne 66	NL100165094625	01-02-2017	Fok.: J.C. Vonk	Eig.: J.C. Vonk
Jades Eline	NL100019019471	18-02-2016	Fok.: A. de Jong	Eig.: A. de Jong
Marry 109 vd Hoogendijk	NL100036452297	03-04-2013	Fok.: P. Both	Eig.: P. Both
Marry 120 vd Hoogendijk	NL100105050669	02-03-2015	Fok.: P. Both	Eig.: P. Both
Marry 124 vd Hoogendijk	NL100105450674	03-04-2015	Fok.: P. Both	Eig.: P. Both
Bella's Cathelijne	NL100053264369	07-04-2016	Fok.: Fam. Geerling	Eig.: Fam. Geerling
Vera	NL100138102236	13-03-2016	Fok.: P. Greeve	Eig.: J.T. Slachter
Bregje 25 vd Enkhoeve	NL100127364225	03-02-2017	Fok.: A. Koekkoek	Eig.: A. Koekkoek
Bregje 26 vd Enkhoeve	NL100127664226	03-02-2017	Fok.: A. Koekkoek	Eig.: A. Koekkoek
Bregje 19 vd Enkhoeve	NL100040355229	21-01-2016	Fok.: A. Koekkoek	Eig.: A. Koekkoek
Martha 501	NL100026059011	16-01-2013	Fok.: H. Tuitert	Eig.: H. Tuitert
Thirza	NL100138402237	13-03-2016	Fok.: P. Greeve	Eig.: P. Greeve

Modelgeit 2018

Kina 22	NL100105775522	25-03-2016	Fok.: S.A. Poelstra	Eig.: S.A. Poelstra
Sweelhoeve Grietje 45	NL100010405761	07-02-2014	Fok.: Gebr. Popken	Eig.: Gebr. Popken
Sweelhoeve Grietje 55	NL100085378061	16-02-2016	Fok.: Gebr. Popken	Eig.: Gebr. Popken
Suzanne 42	NL100026568935	31-01-2015	Fok.: J.C. Vonk	Eig.: J.C. Vonk
Bella's Camilla	NL100053264307	14-04-2012	Fok.: Fam. Geerling	Eig.: Fam. Geerling
Bregje 19 vd Enkhoeve	NL100040355229	21-01-2016	Fok.: A. Koekkoek	Eig.: A. Koekkoek

Modelbok 2018

Floris v.d. Lage Landen	NL100171081226	18-01-2016	Fok.: H. Schenk	Eig.: J.C. Vonk
Kina's Koendert "JH"	NL100116209409	28-02-2016	Fok.: Fam. J. Hazendonk	Eig.: Fam. den Braber